

Woorden van Silo, Punta de Vacas, 4 mei 1999

Lieve vrienden: We zijn hier opnieuw! We zijn hier in deze viering omringd door enige vrienden die aanwezig waren vanaf het begin zelf van onze activiteiten, en ook zijn we in gezelschap van anderen die ons sinds recentere tijden vergezellen in deze moeilijke taak van vermenselijking in een wereld die, in tegenovergestelde richting van onze aspiraties, zich van dag tot dag ontmenselijkt.

Anderzijds en met het oog op enigen van de aanwezigen die niet beschikken over een geschikte versie van onze werken en van ons ideeëngoed, geloven we dat het volkomen terecht is om voor hen enkele punten uit te werken die hen, al hoewel buitensporig vereenvoudigd, een ruw beeld kunnen geven van de feiten die oorsprong gaven aan deze denk en doen stroming die publiekelijk en voor de eerste keer tot uiting kwam op deze zelfde verlaten plek, vandaag dertig jaar geleden.

Het was het decennium van de jaren '60. De barbaarsheid van de tweede wereldoorlog was al voorbij en reeds lange tijd vond in enkele delen van de wereld een groot proces van economische wederopbouw en sociale herordening plaats... toch duurden de gewapende conflicten voort, breidden de honger en de ongelijkheid zich uit in grote delen van de wereld en de vernietigingscapaciteit groeide tomeloos. De wereld was bipolair geworden en in beide blokken predikte men dat de wapenwedloop nodig was om de agressie van de tegenstander te vermijden... Aldus de situatie, werd de aardbol verdeeld tussen ideologieën die in de positie waren om als instrument van overheersing te fungeren maar die niet in de conditie waren om het historische moment te begrijpen waarin zij zich bevonden en al helemaal niet om het proces te begrijpen waarheen zij meegesleurd werden. De crisis van beschaving die in die tijd tot uiting begon te komen was, evenwel, geen origineel fenomeen, maar de simpele continuering en verheviging van dezelfde factoren die hadden bijgedragen aan het voortbrengen van de monsterlijkheden en de wereldwijde rampen. In dat klimaat van algemeen onbehagen stormen de jeugdige fenomenen van die tijd binnen waaronder men een kleine groep kan rekenen die begint in deze streken en die zich alsmaar uitbreidt naar steeds verder gelegen punten.

Deze groep kan zich niet vrij uiten omdat reeds in die tijden de dictaturen elkaar beginnen op te volgen en wanneer de militante activiteit van haar leden hen brengt tot de noodzaak hun standpunten aan grotere groepen mensen te communiceren, begint het conflict los te barsten dat daarna leidt tot gevangenis en deportatie van vele jongeren aan wie we ons op dit moment zouden willen herinneren: dappere jongeren in Chili en Argentinië die tenslotte in ballingschap deze beweging in wording ontwikkelde. We willen ons ook speciaal herinneren aan de eerste leden in Spanje, Italië en de Verenigde Staten die op solidaire wijze de ballingen uit die tijd opnamen. Vandaag zijn verscheidene van die oude vrienden aanwezig nog steeds verenigd door vele gemeenschappelijke ervaringen... En voor hen allen, onze warmste groet. Maar laten we doorgaan met ons verhaal. Voor het decennium van de jaren '70 begint de organisatie van De Gemeenschap voor Menselijke Ontwikkeling zich te articuleren... het gaat om een sociale en culturele groepering die in het voorbijgaan der jaren erkend zou worden door de Verenigde Naties. In die tijd worden reeds de preciesere doctrinaire parameters vastgelegd en worden de karakteristieken vastgesteld van dit nieuwe type beweging dat niet meer verward kan worden met de spontane manier van doen van andere groepen, toen der tijd in duidelijk verval en desintegratie. Vanaf De Gemeenschap voor Menselijke Ontwikkeling (dit organisme waarvan het logo gezien kon worden als een

driehoek omgeven door een cirkel), begint de ontwikkeling van een groot aantal culturele clubs, sociale wijkorganisaties en basisgroepen. Zo vormt zich langzamerhand deze Humanistische Beweging die zich uitbreidt door middel van verschillende expressies die gaan van de alfabetiseringscampagnes in landen van het Caraïbische gebied en Afrika tot het werk van sociale gezondheid waarin dokters, paramedici en medewerkers te werk gaan, met veel beperkingen maar met grote geestdrift, op verschillende plekken in de wereld. Deze Humanistische Beweging, zo verschillend in haar sociale en culturele activiteiten, geeft ook oorsprong aan politieke partijen die zich beginnen te articuleren in de jaren '80. En in de jaren '90 bereikt de beweging haar volle conceptuele rijpheid, definieert zich als Universeel Humanisme of als Nieuw Humanisme, en differentieert zich duidelijk van de voorgaande humanismen waarmee zij geen organische noch ideologische relatie behoudt. In dit lopende jaar maakt zij zich klaar voor het realiseren van een complete evaluatie van hetgeen gedaan is vanaf haar eerste stappen en beoogt haar strategie te definiëren voor de komende eeuw.

Om ons uiteenzettingsoverzicht compleet te maken zullen we zeggen dat wat deze beweging uiteindelijk definieert niet een bepaalde politieke actie, een sociale actie of een culturele actie is, als wel een geheel van ideeën en een gedragsstijl. Als we de meest algemene voorstellen van deze beweging maximaal vereenvoudigen, zouden we kunnen zeggen dat deze in de eerste plaats de plaatsing van de mens als centrale waarde en zorg bevordert, zodanig dat niets boven de mens staat, noch dat een mens boven een andere mens staat. Ten tweede, bevestigt zij de gelijkheid van alle personen en werkt daarom voor het overtreffen van de simpele formaliteit van gelijke rechten voor de wet om vooruit te gaan naar een wereld van gelijke kansen voor iedereen. Ten derde, erkent zij de persoonlijke en culturele diversiteit en bevestigt daarom de eigen karakteristieken van ieder volk elke discriminatie veroordelend die plaats vindt om redenen van economisch, raciaal, etnisch en cultureel verschil. Ten vierde, beschermt zij iedere tendens tot ontwikkeling van kennis boven de beperkingen die het denken worden opgelegd door vooroordelen die als absolute of onveranderlijke waarheden zijn geaccepteerd. Ten vijfde, bevestigt zij de vrijheid van ideeën en overtuigingen en, ten laatste, verworpt zij iedere vorm van geweld waarmee niet alleen het fysieke geweld als enige factor bedoeld wordt maar ook het economische geweld, het raciale geweld, het religieuze geweld, het morele en het psychologische geweld als dagelijkse gevallen die diep geworteld zijn in alle regionen van de wereld.

Deze voorstellen om de mens als centrale waarde te beschouwen, de gelijkheid van kansen voor iedereen te bevorderen, de diversiteit te erkennen en zich te verzetten tegen iedere discriminatie, de vrijheid van gedachte te beschermen en tegen iedere vorm van geweld te strijden, karakteriseren ons denken en onze daad in de meest algemene aspecten. Tegelijkertijd zullen deze voorstellen vorm geven aan een levensstijl en een manier van relatie van hoogste morele waarde, die tot uiting gebracht kan worden in deze zin: "Behandel anderen zoals jezelf behandeld wilt worden!"

Ten Slotte, dient als determinerende factor van ons gedrag de deelname in alle gebieden benadrukt te worden om de voorheen genoemde voorstellen vooruit te brengen. Deelnemen in de gebieden van het culturele, het sociale en het politieke met de grootste energie en volharding waartoe we in staat zijn, gaat verder dan het zijn van een aanbeveling van onze beweging om zich te veranderen in een noodzaak van dit kritieke tijdperk waarin we leven. Het argument dat alles in handen van een oneindig machtig en gewelddadig systeem is, dat het succes toebehoort aan de corrupten en de onbekwamen, moet, in plaats van reden tot

aanvaarding van onze conditie van vernederde en onderworpen mensen, veranderen in een fundamentele stimulans om de staat van de publieke zaken te veranderen.

Anderzijds benadrukken we ook de dimensie van het uitsluitend persoonlijke en van het interpersoonlijke, die, alhoewel toegeschreven aan de sociale context, de kern van ons bestaan vormen. De persoonlijke relaties, vandaag tot het maximum aangetast, tonen de toename van een doof geweld waarin het jij en het wij aan het verdwijnen zijn en waarin het individu, geworpen in de eenzaamheid en de verdwazing, al geen uitwegen meer vindt. Op dit terrein moeten we opnieuw bevestigen dat iedere mens het recht heeft zich vragen te stellen over de zin van het leven, over de liefde, over vriendschap... over alles wat te maken heeft met poëzie en de grootsheid van het menselijk bestaan en dat een domme en kleingeestige materialistische cultuur probeert te kleineren, alles met zich mee sleurend naar de antiwaarden en de desintegratie.

En in deze situatie waarin we moeten leven erkennen we de voorlopige triomf van de cultuur van het antihumanisme en kondigen we de mislukking van onze idealen af die niet in vervulling zijn gegaan. Maar de overwinnaars van vandaag zijn niet verzekerd van de toekomst want een nieuwe spiritualiteit begint zich te uiten in de hele wereld: het is niet de spiritualiteit van het bijgeloof, het is niet de spiritualiteit van de intolerantie, het is niet de spiritualiteit van het dogma, het is niet de spiritualiteit van het religieuze geweld, het is niet de zware spiritualiteit van de oude tafelen noch van de versleten waarden; het is de spiritualiteit die ontwaakt is uit zijn diepe slaap om opnieuw de mensen te voeden in hun beste aspiraties.

Als we vandaag ons falen moet afkondigen, moeten we ook een nieuwe beschaving aankondigen die aan het ontstaan is, de eerste planetaire beschaving van de menselijke geschiedenis. En daarom zullen de crises die plaats vinden en nog zullen plaats vinden in een nabije toekomst, ondanks hun tegenspoed, dienen om deze laatste etappe van de menselijke prehistorie te boven te komen... en een ieder zal weten of hij wel of niet besluit deze verandering te vergezellen en een ieder zal begrijpen of hij wel of niet een diepe vernieuwing van zijn eigen leven zoekt.

Op deze dertigste verjaardag die we vieren, wil ik de warmste groet doen aankomen bij onze honderd duizenden vrienden in de wereld, terwijl ik broederlijk degenen groet die ons hier vandaag vergezellen.

Vrede, Kracht en Vreugde voor iedereen!

Punta de Vacas, 4 mei, 1999